

**RAPPORT
PERIODIEK KWALITEITSONDERZOEK
o.b.s. De Weide**

School : o.b.s. De Weide
Plaats : Leeuwarden
BRIN-nummer : 16DK
Onderzoeksnummer : 50829

Uitvoerend inspecteur(s): Mw. drs. C. van den Hoek

Datum schoolbezoek : 5 en 7 oktober 2004
Datum vaststelling : 16 december 2004

Handtekening eerstverantwoordelijke inspecteur:

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	5
2 DE UITGANGSSITUATIE	7
3 HET KWALITEITSPROFIEL	9
4 BESCHOUWING	11
5 VERVOLG VAN HET TOEZICHT	19
BIJLAGE I	21
BIJLAGE II	25

1 INLEIDING

Op 5 en 7 oktober 2004 bezocht de Inspectie van het Onderwijs o.b.s. De Weide in het kader van een periodiek kwaliteitsonderzoek (PKO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar kwaliteitsaspecten, op grond van het door de inspectie gehanteerde waarderingskader.

In de u toegezonden brochures 'Veranderend toezicht' en 'Toezichtkader Primair Onderwijs; inhoud en werkwijze van het inspectietoezicht conform de WOT' is dit waarderingskader alsmede de achtergronden beknopt weergegeven.

Bij een PKO doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs op de school. Daarbij komen alle acht kwaliteitsaspecten aan de orde: kwaliteitszorg, toetsing, leerstofaanbod, tijd, onderwijsleerproces, schoolklimaat, zorg en begeleiding en opbrengsten.

Zoals in het toezichtkader is vastgelegd, gaat de inspectie zoveel mogelijk uit van de gegevens die de school reeds zelf over de eigen kwaliteit heeft verzameld. Zo sluit de inspectie aan bij de specifieke situatie van de school en wordt de school bovendien niet onnodig belast.

Uw school heeft geen relevante documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben.

De opzet van het onderzoek

Het periodiek kwaliteitsonderzoek bestaat uit de volgende activiteiten:

1. Analyse van, indien beschikbaar, zelfevaluatiedocumenten en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd.
2. Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
3. Schoolbezoek:
  - a. gesprekken met de directie
  - b. gesprekken met leraren
  - c. gesprekken met de coördinatie leerlingenzorg
  - d. gesprekken met leerlingen
  - e. gesprekken met ouders
  - f. lesbezoeken.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel van de school op. Na een korte beschrijving van de uitgangssituatie van de school (hoofdstuk 2), wordt in hoofdstuk 3 dat profiel in een schema op hoofdlijnen weergegeven. Dit profiel bestaat uit waarderungen die allemaal tijdens dit inspectiebezoek zijn gegeven.

In hoofdstuk 4 wordt een beschouwing gegeven over de geconstateerde kwaliteit en wordt deze onder andere gezien in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school.

In hoofdstuk 5 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, aanwijzingen vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

Bijlagen

Bij het rapport zijn twee bijlagen gevoegd. Bijlage 1 geeft de waardering per kwaliteitsaspect en op de onderliggende indicatoren. Bijlage 2 beschrijft kort ieder kwaliteitsaspect.

2 DE UITGANGSSITUATIE

Samen met nog vijftien andere basisscholen vormt De Weide in Leeuwarden een cluster van basisscholen, onder bevoegd gezag van de bestuurscommissie openbaar onderwijs in Leeuwarden [Proloog], met een bovenschoolse directie. De dagelijkse leiding op school is in handen van de directeur en de adjunct-directeur.

Relatief veel van de 17 leraren zijn al langere tijd aan de school verbonden, maar in het team zijn in de afgelopen periode ook startende leraren opgenomen.

De leerlingen zijn verdeeld over elf groepen. Drie daarvan zijn kleutergroepen, die op dit moment al meer dan 25 kleuters bevatten. Ook een aantal andere groepen is groot [> 30 leerlingen]. Gelet op de veranderende leerlingenpopulatie - de school ervaart een toename van het aantal kinderen met sociaal-emotionele problematiek - geeft de directie aan de groepsgrootte als zorg te ervaren.

De school is gehuisvest in een ruim gebouw, dat ook onderdak biedt aan de kinderdagopvang en aan de peuterschool. De schoolomgeving nodigt de kinderen voldoende uit tot spelen. Bewegingsonderwijs wordt gegeven in het aangrenzende gymnastieklokaal.

Op dit moment worden oplossingen gezocht voor een aantal knelpunten in de huisvesting. Het gaat daarbij onder meer om klimaatbeheersing en brandveiligheid.

3 HET KWALITEITSPROFIEL

Het kwaliteitsprofiel van o.b.s. De Weide bestaat uit waarderingen die op acht kwaliteitsaspecten zijn gegeven, welke in onderstaand schema zijn weergegeven. De kwaliteit van o.b.s. De Weide is beoordeeld op 8 kwaliteitsaspecten, geordend in drie domeinen te weten Zorg voor kwaliteit, Onderwijs en leren en Opbrengsten. De oordelen zijn in het onderstaande schema samengebracht.

De waarderingen worden op de volgende wijze uitgedrukt:

1. Slecht	Voor alle of vrijwel alle indicatoren geldt dat ze niet of nauwelijks bijdragen aan het realiseren van het kwaliteitsaspect.
2. Onvoldoende	Eén of meer normindicatoren dragen onvoldoende bij aan het realiseren van het kwaliteitsaspect.
3. Voldoende	De normindicatoren dragen in voldoende mate bij aan het realiseren van het kwaliteitsaspect. De kwaliteit van sommige indicatoren kan worden verbeterd.
4. Goed	Alle indicatoren dragen in voldoende of hoge mate bij aan het realiseren van het kwaliteitsaspect.
5. NTB	Dit kwaliteitsaspect is niet te beoordelen.

In bijlage 1 bij het rapport is een overzicht opgenomen van alle indicatoren met de waarderingen door de inspectie.

In bijlage 2 is een korte beschrijving opgenomen van ieder kwaliteitsaspect. In de eerder genoemde brochure vindt u daarover nog meer informatie.

Kwaliteitsprofiel o.b.s. De Weide

Domein: Zorg voor kwaliteit	1	2	3	4
1. Kwaliteitszorg		●		
2. Toetsing			●	

Domein: Onderwijs en leren	1	2	3	4
3. Leerstofaanbod			●	
4. Tijd			●	
5. Onderwijsleerproces			●	
6. Schoolklimaat			●	
7. Zorg en begeleiding		●		

Domein: Opbrengsten	1	2	3	4	5
8. Opbrengsten			●		

4 BESCHOUWING

In dit hoofdstuk wordt een beschouwing gegeven over de kwaliteit van het onderwijs op de school.

Het onderwijs op De Weide heeft voldoende basiskwaliteit. Van de acht kwaliteitsaspecten zijn er zes als voldoende beoordeeld. De kwaliteitszorg is nog niet voldoende. Dat komt omdat in het cyclische proces van kwaliteitszorg een aantal schakels ontbreekt. Zo is het nog niet gebruikelijk om verbeterpunten en beleidsvoornemens te vertalen in een jaarplan met concrete doelen, evaluatiemomenten en borgingsafspraken.

Het andere kwaliteitsaspect dat niet als voldoende beoordeeld is, is de zorg en begeleiding. De reden daarvoor ligt in het feit dat de school geen genormeerde toetsen afneemt in de kleutergroepen, zodat in de systematiek van vroegtijdig signaleren een hiaat ligt. Ook is er nog geen procedure voor in-, door- en uitstroom vastgelegd die het kader vormt voor beslissingen [bijvoorbeeld voor kleuterverlenging en - versnelling en doublure in de groepen 3 tot en met 8]. Hoewel de opbrengsten als voldoende kunnen worden beoordeeld, moet toch vastgesteld worden, dat de resultaten sober zijn en tegen de ondergrens aan liggen. Het vraagt dan ook extra inspanning om de oorzaken van de tegenvallende opbrengsten te achterhalen en daarop professioneel te reageren.

Hieronder wordt het oordeel op de acht kwaliteitsaspecten toegelicht.

Kwaliteitszorg

De kwaliteitszorg is nog niet als voldoende beoordeeld. Dat komt, omdat in het proces van kwaliteitszorg een aantal schakels ontbreekt. Een van die schakels is het *gericht* werken aan de schoolontwikkeling, op basis van meetbare doelen, met een helder en realistisch tijdspad waarin ook de evaluatiemomenten zijn vastgelegd. Dat betekent, dat de opsomming van activiteiten in het meerjarenplan [schoolplan 2003 - 2007] nog niet vertaald wordt in een concreet jaarplan. Wanneer de directie erin slaagt die vertaling te maken, zijn daarmee tevens de ingrediënten geleverd voor het evaluatieverslag. Met een evaluatieverslag kan de school zich dan zowel intern als extern verantwoorden. Een andere schakel die niet sterk in de schoolontwikkeling is opgenomen, is het borgen van reeds gerealiseerde verbeteringen.

De directie heeft het voornemen zich in het lopende schooljaar vooral te richten op evaluatie en borging. Over de wijze waarop dit gebeurt, zijn nog geen concrete voorstellen geformuleerd en besproken. Wel zal de directeur een planning maken voor het afleggen van klassenbezoeken, waaraan evaluatie- en functioneringsgesprekken gekoppeld worden.

Hoewel de kwaliteitszorg nog niet voldoende is, kan vastgesteld worden, dat directie en team met name in de afgelopen periode goed ingezet hebben op de schoolontwikkeling. Dat heeft onder meer geleid tot een aanpassing van het onderwijs in technisch lezen in de onderbouw, tot een andere opzet voor zorg en begeleiding en tot vernieuwing van het methodisch aanbod voor een aantal vakgebieden. Het verdient aanbeveling een traject uit te zetten, dat de leidraad vormt voor de implementatie van nieuwe methodes.

Toetsing

Het kwaliteitsaspect toetsing is als voldoende beoordeeld.

De school gebruikt, naast een niet genormeerd afsluitingsonderzoek, een genormeerde eindtoets om de resultaten in kaart te brengen aan het einde van de basisschoolperiode. Het verdient aanbeveling in een protocol vast te leggen welke leerlingen niet [of aangepast] deelnemen aan de genormeerde eindtoets. Dit protocol zou een onderdeel kunnen zijn van de procedure van in-, door- en uitstroom [zie zorg en begeleiding indicator 2].

Voor toetsing gedurende de schoolloopbaan hanteert de school naast de methodegebonden toetsen een leerlingvolgsysteem vanaf groep 3. In het leerlingvolgsysteem ontbreken genormeerde toetsen voor taalontwikkeling en wiskundige oriëntatie die in de kleutergroepen afgenomen worden. Daarom is de tweede indicator van het kwaliteitsaspect toetsing [toetsing gedurende de schoolloopbaan van de leerlingen] nog niet als voldoende gewaardeerd.

Dit is een onderwerp van bespreking binnen het bouwoverleg, omdat de leraren niet tevreden zijn over de toetsing die nu gehanteerd wordt in de kleutergroepen.

Leerstofaanbod

Het kwaliteitsaspect leerstofaanbod is als voldoende beoordeeld.

Het team gebruikt voor de basisvaardigheden moderne methodes, waarmee het mogelijk is om leerstof aan te bieden zoals de kerndoelen beschrijven.

In het algemeen slagen de leraren erin de leerstof in het betreffende leerjaar te behandelen. Daarvoor houden zij zich in grote lijnen aan de richtlijnen van de methodes. Om te voorkomen dat cruciale onderdelen onvoldoende aandacht krijgen zou een jaarplanning een goede aanvulling op de registratie zijn.

Voor de overige leer- en vormingsgebieden is en wordt het aanbod vernieuwd. De knelpunten die zich daarin nog voordoen, kunnen opgenomen worden in de meerjarenplanning.

Het weekrooster voorziet in een breed aanbod. Echter, in de registratie op groepsniveau wordt niet duidelijk in welke mate de school aandacht besteedt aan vakoverstijgende vaardigheden en houdingen. Dat geldt ook voor de mate waarin en de wijze waarop maatschappelijke en actuele thema's aan de orde komen. Dat zijn de redenen waarom de tweede indicator [breed aanbod, gericht op de verwerving van kennis, inzicht, vaardigheden en houdingen] niet als voldoende kon worden beoordeeld.

Ook de derde indicator [samenhang, doorgaande lijn] is op dit moment niet voldoende: er is nog geen duidelijke registratie van het aanbod voor taalontwikkeling en wiskundige oriëntatie in de kleutergroepen, op basis van de tussendoelen. Wel gebruiken de leraren een aandachtspuntenlijst voor rekenen en wiskunde en een leerlijn voor beginnende geletterdheid. Echter, de relatie met de tussendoelen enerzijds en de functionaliteit anderzijds zijn aspecten die nader uitgewerkt zouden kunnen worden om ook feitelijk zicht te krijgen op zowel de planning als de realisering van het beredeneerde aanbod. Inhoudelijke samenhang tussen vakken kan onder meer blijken uit een planmatige aanpak van thema's en projecten. Afspraken daarover zijn niet opgenomen in de registratie.

Met de moderne methodes hebben de leraren de gelegenheid het aanbod te differentiëren naar de mogelijkheden van de leerlingen. In toenemende mate gebruiken de leraren de verrijkingsstof van de methodes.

Er is een orthotheek waar uit geput kan worden voor kinderen die moeite hebben met [onderdelen van] de leerstof. Overigens is de inhoud van de orthotheek deels verouderd.

Aanbod voor meerbegaafde kinderen is incidenteel, maar nog niet systematisch aan de orde: verrijkende leerstof, los van de methodes, moet nog opgebouwd worden.

Tijd

De school programmeert voldoende onderwijstijd om aan de wettelijke voorschriften te voldoen.

De verdeling van de onderwijstijd over de leer- en vormingsgebieden bepaalt de school. Richtlijn daarbij is dat tussen de 40% en 50% van de tijd besteed wordt aan de basisvaardigheden. Die richtlijn wordt gehaald.

In de planning van de onderwijstijd in de kleutergroep wordt wel voor taalontwikkeling maar niet voor wiskundige oriëntatie tijd gereserveerd.

De leraren zijn tien minuten voor het begin van de ochtend- en middagschooltijd in het lokaal om de kinderen te ontvangen. Deze werkwijze bevordert niet alleen dat de lessen op tijd beginnen, maar ook een gespreide binnenkomst van alle leerlingen.

Lesuitval wordt zo mogelijk voorkomen: de afgelopen jaren heeft de school geen kinderen naar huis gestuurd bij ziekte van de groepsleraar. Er is in voorkomende situaties een noodplan voor vervanging gereed. Tevens hanteert de school een verzuimbeleid.

Onderwijsleerproces

Het onderwijsleerproces heeft voldoende basiskwaliteit. Van de zeven indicatoren zijn de meeste als voldoende beoordeeld. Voor twee indicatoren geldt dat nog niet.

Het gaat om de vierde indicator, die zich uitspreekt over de wijze waarop de leraren onderwijsleerprocessen begeleiden. De leraren houden de ontwikkelingen van de leerlingen bij, maar het is nog niet gebruikelijk om inhoudelijk feedback te geven, na te gaan welke strategieën de kinderen gebruiken en te stimuleren dat kinderen zelf op hun leerproces reflecteren. Met andere woorden: de begeleiding van het onderwijsleerproces is nog vooral gericht op oplossingen en resultaten en minder op de totstandkoming daarvan. Ook de laatste indicator is nog niet als voldoende beoordeeld. Hier gaat het om de mate waarin en de wijze waarop de leraren met name tijdens de instructie rekening houden met verschillen tussen kinderen. De instructie kent nog weinig differentiatie in duur en intensiteit en is veelal gericht op de gehele [jaar]groep.

De overige indicatoren worden hieronder toegelicht.

De lokalen zijn functioneel ingericht. Echter, naast de functionele inrichting is het ook van belang dat in alle lokalen voldoende aandacht besteed wordt aan een didactisch rijke leeromgeving [te denken valt aan talige aspecten, ondersteunende middelen als landkaart, tijdbalk, getallenlijn, metriek stelsel, spellingondersteuning, et cetera]. Educatieve leer- en hulpmiddelen zijn van essentieel belang bij de concretisering van abstracte begrippen, zijn ondersteunend voor de leerlingen en dragen bij aan de inhoudelijke samenhang tussen de vakken [indicator 1].

De werkomstandigheden voor de kinderen zijn in het algemeen gunstig: in de meeste groepen streeft de leraar duidelijkheid en rust na. De leraren bouwen de lessen in logische stappen op. In een aantal lesobservaties verwees de leraar naar eerdere lessen en maakte het doel van de les aan de kinderen bekend. Dat zijn nog geen vanzelfsprekende onderdelen in het didactisch handelen van alle leraren [indicator 2].

De leraren zorgen in het algemeen voor voldoende ondersteuning: ze bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen door een positieve houding. Het aspect uitdaging kan versterkt worden, door meer gebruik te maken van een interactieve benadering. Daardoor wordt het denken van de kinderen sterker gestimuleerd dan nu tijdens de lesobservaties is waargenomen. Dat betekent dat de leraren meer open vragen en denkvragen kunnen stellen, die de kinderen uitnodigen tot meedenken. Dat betekent ook, dat de leraren de interactie tussen de kinderen onderling meer kunnen stimuleren [indicator 3].

De kinderen zijn betrokken bij de activiteiten en zij krijgen in het dag- en weekprogramma te maken met verschillende werkvormen. Binnen een les zijn de werkvormen tamelijk voorspelbaar. Meer spanning en afwisseling zal de betrokkenheid zeker vergroten. Hoewel de leraren aangeven met het proces van zelfstandig werken bezig te zijn, geven de lesobservaties daarover geen duidelijk beeld van een lijn op schoolniveau. De realiteit ligt nog niet op het niveau van de wenselijkheid. In deze fase is het van belang na te gaan in hoeverre de basisafspraken in alle groepen gelden en hoe het proces verder vorm en inhoud krijgt. Samenwerkend leren is een werkvorm die meer toegepast kan worden. In deze context wordt daaronder meer verstaan dan elkaar helpen. Dit element kan heel natuurlijk meegenomen worden in het proces naar het zelfstandig en zelfverantwoordelijk leren [indicator 5].

De leraren houden de vorderingen en ontwikkelingen van de leerlingen bij middels observaties, methodegebonden en -onafhankelijke toetsen en het leerlingenwerk. In de meeste groepsregistraties wordt niet duidelijk in hoeverre een systematische analyse van deze gegevens de basis vormt voor de planning. Toch is planning een essentieel aspect van het klassenmanagement: daarmee wordt het beter mogelijk om het onderwijs af te stemmen op relevante ontwikkelingsverschillen. Meer dan nu het geval is zal een systematische analyse de basis moeten vormen voor de planning van de volgende dag [indicator 6].

Schoolklimaat

Alle indicatoren van het schoolklimaat zijn als voldoende beoordeeld. In het algemeen gaan de leraren positief met de kinderen om en de meeste leraren reageren alert op pest- en ruziegedrag.

De kinderen geven blijk van tevredenheid over hun school, waar ze zich veilig voelen.

Zowel uit de vragenlijsten als uit de gesprekken blijkt, dat de leraren de onderlinge verhoudingen in het algemeen als tamelijk open en collegiaal ervaren. De ondersteuning door de schoolleiding ervaren de meeste leraren als positief. Versterking in de collegiale verhoudingen kan onder meer gevonden worden in het afleggen van klassenbezoeken door de directie, lessen van elkaar bijwonen op basis van een duidelijk vooraf besproken thema en in inhoudelijke samenwerking.

De ouders worden op verschillende manieren en momenten betrokken bij de activiteiten in en rond de school. De medezeggenschapsraad en de ouderraad functioneren goed en zij maken hun activiteiten via prikbord en informatiebulletins bij de ouders bekend.

Een aantal ouders, teamleden en andere betrokkenen vormen een werkgroep die zich richt op een "duurzaam veilige schoolomgeving". Er wordt nagedacht over de veiligheid rondom de school en de maatregelen die de veiligheid kunnen vergroten. Dat past goed bij de activiteiten die in het afgelopen schooljaar zijn ondernomen om te komen tot een veilige school.

De ontwikkelingen van de leerlingen worden twee keer per jaar in een rapport vastgelegd. Los van de rapporten worden de ouders uitgenodigd voor een zogenoemd tienminuten gesprek.

De ouders hebben de indruk dat de meeste leraren tijdig in gesprek gaan met ouders als gedrag of ontwikkeling van de kinderen daartoe aanleiding geeft, hoewel die signalering toch ook wel enigszins als leraarafankelijk wordt gekenschetst.

In de afgelopen jaren is er nog geen enquête uitgezet om zo nog beter zicht te krijgen op opvattingen en verwachtingen van de ouders.

De school participeert binnen het samenwerkingsverband en onderhoudt functionele contacten met zowel de peuterschool als het voortgezet onderwijs.

Zorg en begeleiding

De zorg en begeleiding is nog niet als voldoende beoordeeld. Dat komt omdat twee van de normindicatoren niet voldoende zijn.

Het betreft de tweede indicator, die vraagt naar duidelijke procedures voor in-, door- en uitstroom. Op dit moment beschikt de school nog niet over dergelijke procedures. Wel blijkt uit het gesprek met de interne begeleiding, dat in het algemeen zorgvuldig gehandeld wordt als het gaat om beslissingen over kleuterverlenging, doublures of versnelling.

Voorts gaat het om de derde indicator, die zich richt op het vroegtijdig signaleren. De inspectie is van oordeel, dat ten minste een keer in de kleuterperiode [onder meer] de taalontwikkeling en de wiskundige oriëntatie middels genormeerde toetsen in beeld gebracht [en geanalyseerd] dient te worden. Aan dat criterium voldoet de school niet.

In de overige groepen kan de school wel aan het criterium voldoen: zowel voor technisch als begrijpend lezen, voor spellen en voor rekenen en wiskunde worden naast de methodegebonden toetsen ook genormeerde toetsen afgenomen.

De interne begeleider en de directie vormen samen het zorgteam; zij overleggen wekelijks over de lopende zaken. Wellicht kan een [zorg]plan wat meer structuur en bescherming bieden in de veelheid aan activiteiten die de interne begeleider ervaart. Met een zorgplan kan de interne begeleider aan het team presenteren welke doelen nagestreefd worden; op die manier wordt het team sterk betrokken bij en mee verantwoordelijk gemaakt voor de zorg en begeleiding. De doelen kunnen aan het eind van het schooljaar geëvalueerd worden - als voorbereiding voor het zorgplan voor het nieuwe schooljaar. De interne begeleider heeft de werkwijze rondom de leerlingenbesprekingen onlangs aangepast: iedere zes weken heeft hij een gesprek met de groepsleraar, die daarvoor dan een uur vrijgeroosterd wordt. Van de groepsleraar wordt verwacht dat deze een week voor het gesprek een overzicht indient van de problemen en knelpunten als voorbereiding op het gesprek. Naast de toetsresultaten en de problemen worden ook de handelingsplannen nagelopen. Deze werkwijze vraagt een extra tijdsinvestering van de interne begeleider en doet tegelijkertijd ook een groot beroep op de professionele houding van de individuele leraren. Naast deze individuele gesprekken wordt ook nog een aantal keren per jaar een plenaire leerlingenbespreking gehouden.

De handelingsplannen worden door de groepsleraar opgezet en uitgevoerd. Om de effecten van deze plannen goed te kunnen evalueren moeten de doelen concreet en meetbaar geformuleerd zijn en moet aangegeven worden hoe geëvalueerd wordt. Dat zijn aspecten die zeker versterking nodig hebben. Met de geformuleerde doelen op recente handelingsplannen kan in een aantal gevallen onvoldoende vastgesteld worden of de extra ondersteuning succesvol was. Tevens zal de interne begeleider met het team moeten nagaan, in welke situaties de begeleiding op basis van een handelingsplan wordt gegeven. Op dit moment vloeien er uit de gesprekken tussen interne begeleider en groepsleraar relatief veel handelingsplannen voort.

Toetsresultaten en andere informatie worden opgeslagen in de zorgmappen in de groep. Omdat er ook privacygevoelige informatie opgenomen is in de zorgmappen, kunnen deze beter centraal en beschermd opgeslagen worden.

Opbrengsten

Om een oordeel te kunnen geven over de opbrengsten aan het einde van de basisschool gebruikt de inspectie de resultaten van landelijk genormeerde eindtoetsen over de periode van een aantal jaren. De inspectie heeft de resultaten over 2002, 2003 en 2004 geanalyseerd. Bij die analyse wordt onder meer rekening gehouden met leerlingen die uitstromen naar het leerwegondersteunend onderwijs. Op grond van die gegevens heeft de inspectie een herberekening uitgevoerd. Met enige terughoudendheid kunnen de opbrengsten als voldoende worden beoordeeld. Die terughoudendheid komt voort uit het feit, dat in twee van de drie jaren de resultaten onder het gewenste niveau bleven en slechts in een jaar kwamen de resultaten, na herberekening, net aan de ondermarge. Met andere woorden: weliswaar kunnen volgens de beslisregels van de inspectie de eindopbrengsten als voldoende worden beoordeeld, maar er is zeker reden tot alertheid en zorg.

Voor een oordeel over de opbrengsten gedurende de schoolperiode worden de resultaten van genormeerde toetsen voor technisch lezen [groepen 3 en 4], begrijpend lezen [groep 6] en rekenen en wiskunde [groepen 4 en 6] geanalyseerd. Op grond van die analyse kan vastgesteld worden dat de opbrengsten gedurende de schoolperiode voldoende zijn. Met name het technisch lezen vormt een bron van zorg.

Op basis van de eindtoetsen kan vastgesteld worden, dat de leer-, studie- en informatieve vaardigheden de afgelopen jaren een wisselend maar mager beeld laten zien.

Een oordeel over de sociale vaardigheden is op dit moment niet objectief te geven. Wel brengt de school aspecten van de sociaal-emotionele ontwikkeling in kaart, die erop duiden dat de kinderen aan het eind van de basisschool beschikken over voldoende sociale vaardigheden.

Op dit moment is de inspectie nog niet in staat om een geobjectiveerd oordeel te geven over indicator 8.3 [leerlingen ontwikkelen zich naar verwachting]. Daarom wordt deze indicator vooralsnog niet gewaardeerd. Wel kijkt de inspectie naar het aantal leerlingen met een vertraagde [of versnelde] schoolloopbaan en naar het aantal leerlingen dat verwezen is naar het speciaal basisonderwijs.

Uit de schoolgegevens van de afgelopen schooljaren blijkt, dat kleuterverlenging en verwijzing naar het speciaal basisonderwijs niet boven de norm uitkomen van respectievelijk 5% en 1%. Doublures in de groepen 3 tot en met 8 komen in deze periode iets boven de norm van 2,4% uit.

De verwijzing naar het voortgezet onderwijs verloopt volgens een vast traject. De adviezen die de school geeft over de schoolkeuze blijken in de meeste gevallen overeen te komen met de feitelijke plaatsing, zo blijkt uit de gegevens van de school. Uit de terugkoppeling van het voortgezet onderwijs blijkt, dat er weinig mutatie plaatsvindt in de eerste twee jaren.

5 VERVOLG VAN HET TOEZICHT

De bevindingen in dit PKO leiden tot de volgende conclusie over het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

Het volgende onderzoek van de inspectie zal bestaan uit een **jaarlijks onderzoek**. Dit onderzoek zal plaatsvinden in **2005**.

BIJLAGE I

Overzicht waardering indicatoren

Bij elk kwaliteitsaspect (hoofdstuk 3) zijn indicatoren geformuleerd. Deze bijlage geeft een overzicht van die indicatoren met de waardering die de inspectie daaraan heeft toegekend.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het desbetreffende kwaliteitsaspect:

- 1 draagt niet of nauwelijks bij;
- 2 draagt onvoldoende bij;
- 3 draagt voldoende bij;
- 4 draagt in hoge mate bij.
- 5 Bij het domein 'Opbrengsten' is ook de categorie '5' (betekent 'niet te beoordelen') toegevoegd. In sommige gevallen kan de inspectie hier namelijk geen gefundeerd oordeel geven.

Bij elk kwaliteitsaspect is een beslisregel geformuleerd. Deze beslisregel geeft aan welke indicatoren ten minste in voldoende mate van toepassing moeten zijn voor een waardering 'voldoende' voor het kwaliteitsaspect. Dit vormt de onderbouwing van het kwaliteitsprofiel van de school, zoals dat is gepresenteerd in hoofdstuk 3.

Onder iedere tabel is een ruimte voor toelichting. De inspectie geeft hier een toelichting als zij afwijkt van de beslisregel.

Overzicht van o.b.s. De Weide

Domein 'Zorg voor kwaliteit'

Kwaliteitsaspect: Kwaliteitszorg	1	2	3	4
De school bewaakt systematisch de kwaliteit van het onderwijs en neemt maatregelen om de kwaliteit te behouden en zo nodig te verbeteren.		●		
1.1 De school heeft inzicht in de eigen uitgangssituatie.			●	
1.2 De school heeft haar doelen geformuleerd.			●	
1.3 De school evalueert systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten en van het onderwijs en leren.		●		
1.4 De school werkt gericht aan verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.		●		
1.5 De school legt verantwoording af aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.		●		
1.6 De zorg voor kwaliteit is systematisch.		●		
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicator 1.4 en twee van de andere indicatoren.				

Toelichting:

nvt

Kwaliteitsaspect: Toetsing	1	2	3	4
De school waarborgt de kwaliteit van de toetsing.			●	
2.1 De school waarborgt de kwaliteit van de toetsing aan het einde van het primair onderwijs.			●	
2.2 De school waarborgt de kwaliteit van de toetsing gedurende de schoolloopbaan van leerlingen.		●		
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: één van de twee indicatoren.				

Toelichting:

nvt

Domein 'Onderwijs en leren'

Kwaliteitsaspect: Leerstofaanbod	1	2	3	4
Het leerstofaanbod stelt leerlingen in staat zich optimaal te ontwikkelen en voor te bereiden op het vervolgonderwijs.			●	
3.1 Het leerstofaanbod bereidt leerlingen voor op het vervolgonderwijs.			●	
3.2 De school voorziet in een breed aanbod gericht op de verwerving van kennis, inzicht, vaardigheden en houdingen.		●		
3.3 Het leerstofaanbod vertoont samenhang.		●		
3.4 Het leerstofaanbod is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.			●	
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 3.1 en 3.4.				

Toelichting:

nvt

Kwaliteitsaspect: Tijd	1	2	3	4
Leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.			●	
4.1 De school programmeert voldoende onderwijstijd.			●	
4.2 De leertijd is voor leerlingen voldoende om zich het leerstofaanbod eigen te maken.			●	
4.3 De tijd voor onderwijs en leren is afgestemd op de onderwijsbehoeften van leerlingen.			●	
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 4.1 en 4.2.				

Toelichting:

nvt

Kwaliteitsaspect: Onderwijsleerproces	1	2	3	4
De onderwijsleersituaties bieden leerlingen voldoende gelegenheid, uitdaging en ondersteuning voor het leren.			●	
5.1 De school zorgt voor een functionele en uitdagende leeromgeving.			●	
5.2 De onderwijsactiviteiten zijn gestructureerd en doelmatig.			●	
5.3 Leraren zorgen voor voldoende ondersteuning en uitdaging van de leerlingen.			●	
5.4 Leraren begeleiden op een systematische en stimulerende wijze onderwijsleerprocessen.		●		
5.5 Leerlingen zijn actief gericht op leren.			●	
5.6 Leraren volgen de vorderingen en ontwikkeling van hun leerlingen.			●	
5.7 Leraren zorgen ervoor dat het onderwijsleerproces is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.		●		
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 5.2, 5.3, en 5.6 en één van de andere indicatoren.				

Toelichting:

nvt

Kwaliteitsaspect: Schoonklimaat	1	2	3	4
De school zorgt voor een veilig, ondersteunend en uitdagend schoolklimaat.			●	
6.1 Personeelsleden en leerlingen gaan op een positieve manier met elkaar om.			●	
6.2 De school zorgt voor een aangename, motiverende omgeving voor leerlingen.			●	
6.3 De school zorgt voor een aangename, stimulerende werkomgeving voor personeelsleden.			●	
6.4 De school stimuleert de betrokkenheid van ouders en verzorgers.			●	
6.5 De school speelt een functionele rol binnen de lokale en regionale gemeenschap.			●	
6.6 De school zorgt voor veiligheid.			●	
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 6.1, 6.2 en 6.6 en één van de andere indicatoren.				

Toelichting:

nvt

Kwaliteitsaspect: Zorg en begeleiding	1	2	3	4
De school begeleidt leerlingen systematisch tijdens hun schoolloopbaan en bij de keuze voor vervolgonderwijs en zorgt voor een systematische begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.		●		
7.1 De school kent gunstige voorwaarden voor de begeleiding van leerlingen.			●	
7.2 De school begeleidt leerlingen systematisch tijdens hun schoolloopbaan.		●		
7.3 De school kent gunstige voorwaarden voor de begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.		●		
7.4 De school zorgt voor begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.				●
7.5 De school betreft ouders/verzorgers bij de zorg en begeleiding van de leerlingen.				●
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 7.2, 7.3 en 7.4.				

Toelichting:

nvt

Domein 'Opbrengsten'

Kwaliteitsaspect: Opbrengsten	1	2	3	4	5
De prestaties van leerlingen liggen ten minste op het niveau dat op grond van hun kenmerken mag worden verwacht.			●		
8.1 De resultaten liggen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht.			●		
8.2 De leerlingen beheersen aan het einde van de opleiding vaardigheden op een niveau dat mag worden verwacht.		●			
8.3 Leerlingen ontwikkelen zich naar verwachting.					●
8.4 Leerlingen vervolgen met succes hun schoolloopbaan.					●
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 8.1 en 8.3.					

Toelichting:

nvt

BIJLAGE II

Kwaliteitsaspect 1: Kwaliteitszorg

Toelichting: Scholen zijn primair zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van het gegeven onderwijs. In de Wet op het primair onderwijs wordt voorgeschreven dat scholen een kwaliteitszorgbeleid dienen te voeren. Dit beleid moet ook in het schoolplan beschreven zijn.

Kwaliteitszorg betreft activiteiten die erop gericht zijn de kwaliteit van het onderwijs te bepalen, te bewaken, te borgen en te verbeteren.

Elke school zal daartoe, rekening houdend met de kenmerken van de leerlingen en met de wensen van belanghebbenden uit de omgeving van de school, dienen aan te geven wat zij onder kwalitatief goed onderwijs verstaat. Ze zal die opvattingen dienen te vertalen in doelen en zal systematisch moeten nagaan of zij die doelen ook bereikt. Op basis daarvan zal zij zich doelen voor verdere verbetering moeten stellen, die worden opgenomen in een meerjarig schoolontwikkelingstraject. Ze zal vervolgens dienen na te gaan wat de effecten van die verbeteractiviteiten zijn en zal daarover dienen te communiceren met de betrokken geledingen. Het geheel kenmerkt zich door een cyclische aanpak.

Kwaliteitsaspect 2: Toetsing

Toelichting: Regelmatig nagaan of leerlingen de aangeboden leerstof beheersen en/of bepaalde leerdoelen bereikt hebben, is belangrijk. Bovendien kan uit de opbrengsten van het onderwijs worden afgeleid hoe een school haar functies vervult en haar doelstellingen bereikt. Derhalve gaat de inspectie na in hoeverre de school de kwaliteit van toetsinstrumenten en het juiste gebruik ervan garandeert.

Kwaliteitsaspect 3: Leerstofaanbod

Toelichting: Het leerstofaanbod, dat de kennis, vaardigheden en houdingen bepaalt die leerlingen door het onderwijs kunnen verwerven, dient leerlingen in staat te stellen zich optimaal te ontwikkelen en voor te bereiden op het vervolgonderwijs. Daarom behoort het te voldoen aan de kerndoelen en te voorzien in een breed aanbod van kennis, vaardigheden en houdingen. Bovendien dient het voldoende structuur en samenhang te vertonen en afgestemd te zijn op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Kwaliteitsaspect 4: Tijd

Toelichting: Een noodzakelijke voorwaarde voor leren is dat leerlingen ook de tijd hebben om zich het leerstofaanbod eigen te maken. Een school behoort daarom voldoende onderwijstijd te programmeren en deze evenwichtig over de vakken te verdelen. Daarnaast dient de onderwijstijd efficiënt te worden ingezet en te worden afgestemd op de onderwijsbehoeften van leerlingen.

Kwaliteitsaspect 5: Onderwijsleerproces

Toelichting: De onderwijsleersituaties dienen leerlingen voldoende gelegenheid, uitdaging en ondersteuning te bieden voor het leren. Daartoe behoort er sprake te zijn van een functionele en uitdagende leeromgeving, waarbinnen gestructureerde en doelmatige onderwijsactiviteiten plaatsvinden. De leerlingen dienen zich ondersteund en uitgedaagd te voelen. Er behoort sprake te zijn van een systematische en stimulerende begeleiding van onderwijsleerprocessen en van leerlingen die actief zijn gericht op leren. Bovendien dienen leraren de vorderingen en ontwikkeling van leerlingen te volgen en het onderwijsleerproces af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Kwaliteitsaspect 6: Schoolklimaat

Toelichting: De school hoort voor een veilig, ondersteunend en uitdagend schoolklimaat te zorgen. Dit dient tot uiting te komen in de positieve manier waarop personeelsleden en leerlingen met elkaar omgaan, in een aangename en motiverende omgeving voor leerlingen en leraren, in een goede betrokkenheid van ouders bij de school, in de functionele rol die de school speelt in de gemeenschap en in de zorg die er is voor veiligheid.

Kwaliteitsaspect 7: Zorg en begeleiding

Toelichting: De school behoort leerlingen systematisch te begeleiden tijdens hun schoolloopbaan en bij de keuze voor vervolgonderwijs. Daarnaast dient ze te zorgen voor een systematische begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Daartoe is het nodig dat de school gunstige voorwaarden kent voor de begeleiding van leerlingen, dat er duidelijke procedures zijn voor in-, door- en uitstroom en dat er functionele contacten zijn met scholen waar leerlingen vandaan komen of naartoe gaan. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften behoren tijdig te worden gesignaleerd en ook op planmatige wijze hulp te krijgen. De school behoort ouders in voldoende mate bij de begeleiding te betrekken.

Kwaliteitsaspect 8: Opbrengsten

Toelichting: Bij het kwaliteitsaspect opbrengsten wordt nagegaan of de prestaties van leerlingen ten minste het niveau hebben dat op grond van de kenmerken van de populatie leerlingen verwacht mag worden. Dit betreft zowel de leerresultaten aan het einde als gedurende de schoolperiode, alsook de beheersing van een aantal vaardigheden die voor maatschappelijk functioneren gewenst zijn. Daarnaast is er aandacht voor aantallen zittenblijvers en verwijzingen in relatie tot het totaal aantal leerlingen van de school. Ten slotte worden ook de adviezen voor het voortgezet onderwijs en het functioneren van de leerlingen in het voortgezet onderwijs hierbij betrokken.